

Izvještaj

o učešću delegacije Vlade Crne Gore, koju su predvodili Branimir Gvozdenović, ministar održivog razvoja i turizma, i Ivan Brajović, ministar saobraćaja i pomorstva, na Poslovnom forumu „Crna Gora danas“, Dubai - Ujedinjeni Arapski Emirati od 7. do 11. novembra 2015.godine.

Delegacija Vlade Crne Gore, predvođena ministrom održivog razvoja i turizma Branimirom Gvozdenovićem i ministrom saobraćaja i pomorstva Ivanom Brajovićem, boravila je u Ujedinjenim Arapskim Emiratima od 7. do 11. novembra 2015.godine, gdje je učestvovala na Poslovnom forumu „Crna Gora danas“.

U sastavu delegacije bili su i generalna direktorka za turistički razvoj i standarde u Ministarstvu održivog razvoja i turizma Olivera Brajović, v.d. generalnog direktora za vazdušni saobraćaj u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva Nebojša Krstajić, te direktorka Odsjeka za međunarodnu ekonomsku i kulturnu saradnju u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija Dušanka Jeknić.

Osnovni cilj posjete bila je prezentacija Crne Gore u Dubaiju, koja je održana pod nazivom „Crna Gora danas“ 9. novembra u hotelu Palazzo Versace, a u organizaciji kompanije „Discover Montenegro“.

• Cilj posjete Dubaiju

Na forumu je predstavljen profil Crne Gore, prirodni potencijali, aktuelni poslovni ambijent i tekući kapitalni projekti, ali i investicioni i turistički potencijali koji mogu biti predmet valorizacije u predstojećem periodu. Prezentaciji su prisustvovali predstavnici nadležnih institucija, privrednog sektora, medija, ali i eminentni pojedinci. Sem toga, na marginama ovog foruma održan je i niz sastanaka na kojima su tema bili investicioni i turistički potencijali, kao i drugi projekti. Cilj je bio predstavljanje Crne Gore kao atraktivne i konkurentne investicione i turističke destinacije u cilju animiranja zainteresovanih investitora i tour-operatora iz Ujedinjenih Arapskih Emirata.

Delegacija Vlade Crne Gore prezentovala je i informacije o aktuelnim infrastrukturnim projektima u oblasti saobraćaja, pravni okvir za potencijalno uspostavljanje direktnih letova između Crne Gore i Ujedinjenih Arapskih Emirata, kao i mogućnosti za saradnju crnogorskog avio-prevoznika Montenegro Airlines-a sa avio-kompanijama iz Ujedinjenih Arapskih Emirata.

- **Aktivnosti tokom posjete Dubaiju**

Prvog dana posjete (8. novembar) delegacija Vlade je, u pratnji ambasadora Uskokovića i II sekretara Ambasade Crne Gore u U.A.E g-dina Kastratovića, posjetila „Air Show 2015“ koji je održan na Al Maktum aerodromu u Dubaiju u periodu od 8. do 12. novembra. Riječ je o manifestaciji koja predstavlja najveću svjetsku izložbu avio-industrije na kojoj se ove godine predstavilo preko 1.100 izlagača iz 60 država svijeta, gdje je bilo izloženo više od 160 vazduhoplova. Tokom posjete izložbi, ministri Gvozdenović i Brajović su bili u prilici da se sretnu sa Nj.V. Šeikom Abdulahom Bin Zajedom Al Nahijanom /ministrom vanjskih poslova U.A.E/, te Nj.V. Šeikom Nahijanom Bin Mubarakom Al Nahijanom, /ministrom kulture, omladine i razvoja društvene zajednice U.A.E/, i tom prilikom su kratko istakli saglasnost u ocjeni o odličnom nivou sveukupnih odnosa između Crne Gore i U.A.E, te istakli da postoji dosta prostora za unapređenje saradnje u svim oblastima od obostranog interesa.

Drugog dana posjete (9. novembar) ministri su u pratnji ambasadora Uskokovića posjetili luku Džebel Ali i slobodnu trgovinsku zonu (JAFZA) u okviru luke. Tom prilikom susreli su se sa direktorom Omarom Al Muhairijem i višim potpredsjednikom JAFZA-e Adilom Al Zarunijem. Ministar Brajović je upoznao domaćine sa raspoloživim informacijama o razvijenosti saobraćajne infrastrukture u Crnoj Gori, te posebno istakao postojeće kapacitete i poslovne mogućnosti Luke Bar. Domaćini su naveli da je slobodna zona JAFZA osnovana 1984.godine i da je jedna od najvećih na svijetu. Luka Džebel Ali je po površini najveća, a sedma luka po prometu na svijetu, istovremeno je najveća luka na Bliskom istoku sa godišnjim prometom od 15,4 miliona kontejnera. Prilikom susreta je izražena spremnost za saradnju sa Lukom Bar, stoga je predloženo da delegacija luke Džebel Ali posjeti Crnu Goru i Luku Bar ili da delegacija Luke Bar posjeti njih u kratkom vremenskom roku, kako bi razmijenili iskustva i razmotrili modele moguće saradnje dvije luke, a na obostrano zadovoljstvo i interes. Predstavnici JAFZA su takođe naveli da njihova kompanija zapošljava oko 145.000 ljudi, ostvaruje godišnji promet od preko 70 milijardi američkih dolara, te da su porezi na profit 0%, carina 0%, porezi i doprinosi na zarade 0%, da postoji potpuna sloboda u repatrijaciji dobiti, kao i da su neke od najvećih fabrika na svijetu smještene upravo u ovoj zoni. Izrazili su interes da odmah stupe u kontakt sa Slobodnom zonom Bar i pomognu u stvaranju svih neophodnih preduslova za njen dalji razvoj i pozicioniranje na svjetskoj mapi slobodnih zona. Naglasili su da bi u tom slučaju uspjeh Slobodne zone Bar bio njihov prioritetni cilj, jer na taj način bi potvrdili i uspjeh JAFZA.

Istoga dana u večernjim časovima, pred oko 150 ljudi (predstavnici privrede - investitori, turistički poslenici, predstavnici medija i drugi eminentni pojedinci), održana je prezentacija Crne Gore.

Ministar Gvozdenović je tokom svog izlaganja prezentovao informacije o konkurentnom poslovnom ambijentu, potencijalima turističke privrede, realizaciji stranih investicija u turizmu koje su trenutno najveće na Mediteranu. Tokom prezentacije ministar Gvozdenović je posebno skrenuo pažnju na uspješno realizovane projekte, kao i na postojeće potencijale koje treba valorizovati u predstojećem periodu, a koji mogu biti privlačni i od interesa za investitore iz U.A.E.

Ministar Brajović je u svom izlaganju ukazao na važnost razvoja infrastrukture u Crnoj Gori, te posebno naglasio značaj uspostavljanja direktnih avio-linija između dvije države. Pritom su predstavljeni i ključni infrastrukturni projekti u oblasti saobraćaja u Crnoj Gori.

Advokat Dejvid Rasel je održao prezentaciju o poreskom sistemu i olakšicama za investitore u Crnoj Gori, pohvalivši mogućnosti koje Crna Gora nudi investitorima.

G-din Oliver Korlet je predstavio marinu Porto Montenegro i iskustvo kompanije „Adriatic Marinas“ u Crnoj Gori od dana otpočinjanja ovog projekta, dok je g-din Mustafa Keriba govorio o razlozima zašto treba ulagati u Crnu Goru. Podsjetio je na već realizovani projekat Abu Dabi Fonda - izgradnju „Capital Plaza“ u Podgorici, kao i na planirane projekte u Crnoj Gori, te se pohvalno izrazio o ukupnom poslovnom ambijentu u našoj državi.

Prezentaciju je ispred domaćina zaključio g-din Raza Džafar, izvršni direktor ENSHAA grupe u čijem vlasništvu je hotel Palazzo Versace, u kojem je forum održan.

Nakon prezenatacije priređen je koktel za prisutne, te podijeljen promotvni materijal o Crnoj Gori.

U srijedu 11. novembra ministar Gvozdenović i ambasador Uskoković su imali sastanak sa Nj.V. Šeikom Ahmed-om bin Saed-om Al Maktum-om /predsjednik Agencije za civilnu avijaciju Dubaija, predsjedavajući borda aviokompanije „Emirates“ i aerodroma u Dubaiju/, kao i sa Nj.E. Muhamedom Al Šaibanijem /generalni direktor Vladarskog dvora Dubaija, Vlade Dubaija i izvršni direktor Investicione korporacije Dubaija/. Ministar Gvozdenović je naglasio izuzetno dobre odnose između U.A.E i Crne Gore, izrazio očekivanje da će doći do realizacije novih investicija u Crnu Goru, te posebno izrazio interesovanje za uspostavljanje direktne avio-linije između Dubaija i Crne Gore. Šeik Ahmed je

potvrdio interesovanje za saradnju sa Crnom Gorom ističući njene prirodne ljepote u koje se uvjerio tokom posjete avgusta 2015.godine. Direktor avio-kompanije „Fly Dubai“ koji je, takođe bio prisutan na ovom sastanku naglasio je spremnost za uspostavljanje avio-linije sa Crnom Gorom.

Na kraju sastanka, g-din Al Šaibani izrazio je poseban interes za investicije u sektor poljoprivrede i zamolio za informacije o projektima i mogućoj valorizaciji postojećih potencijala u Crnoj Gori u toj oblasti, poput kupovine postojećih kompanija, partnerstva sa postojećim kompanijama, zakupa ili kupovine poljoprivrednog zemljišta.

OCJENA POSJETE

Poslovni forum je bio veoma dobro organizovan, uspješno realizovan i pozitivno ocijenjen od strane svih učesnika konferencije. Učesnicima su prezentovane i dostavljene sve raspoložive informacije o Crnoj Gori kao investicionoj i turističkoj destinaciji, te o saobraćajnoj infrastrukturi, ali i mogućnostima saradnje u predstojećem periodu.

Forum je bio istovremeno i prilika za potvrdu dobrih odnosa između U.A.E i Crne Gore, kvaliteta i kontinuiteta saradnje dvije države, za koju je ocijenjeno da se kreće uzlaznom putanjom i da predstavlja pravi primjer izuzetno dobre komunikacije na globalnom nivou. Ovom prilikom naglašen je i ogroman potencijal i značaj daljeg unapređenja saradnje u oblastima investicija i turizma.

Nakon održanog poslovnog foruma, te susreta sa predstavnicima nadležnih institucija, privrednog sektora, medija te eminentnim pojedincima iz Ujedinjenih Arapskih Emirata, sveukupna ocjena je da je realizovana posjeta bila veoma uspješna, kao i da su obje strane dale konstruktivne predloge za uspostavljanje moguće saradnje u predstojećem periodu, što bi rezultiralo unapređenjem saradnje između Crne Gore i Ujedinjenih Arapskih Emirata u cjelini.

Koliko je interesovanje izazvala prezentacija Crne Gore u Dubaiju najbolje pokazuju činjenice da su se nakon toga obratili mediji iz U.A.E i zatražili intervju o Crnoj Gori kao destinaciji, njenom pozicioniranju prema U.A.E i uopšte MENA državama, aviopovezanosti, te mnogim drugim temama od značaja za investicije i turizam u cjelini, a u kojima je sagovornik ministar održivog razvoja i turizma Branimir Gvozdenović.